

Sygn. akt VIII U 431/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Lucyna Krawczyk - Nazar

Protokolant st. sekr. sąd. Anna Młynarska

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2013 roku w Lublinie

sprawy B. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury

na skutek odwołania B. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 3 stycznia 2013 roku znak: (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VIII U 431/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał B. Z. na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego. Jednocześnie odmówił obliczenia emerytury według zasad określonych w art. 53 ustawy podnosząc, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku 60 lat (dla kobiet) obliczona zgodnie z art. 26 ustawy.

W odwołaniu wniesionym w terminie ubezpieczona domagała się ponownego ustalenia wysokości emerytury z zastosowaniem nowej kwoty bazowej przy uwzględnieniu, że przez ponad 30 miesięcy po przyznaniu prawa do wcześniejszej emerytury podlegała ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym (k. 2 – 4 a.s.).

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania wywodząc jak w odpowiedzi na odwołanie (k. 9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 10 marca 2008 r. B. Z. urodzona (...) złożyła wniosek o prawo do emerytury. Decyzją z 12 czerwca 2008 r. (k. 99 – 100 a.e.) organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 29 ust. 1 pkt. 1 w związku z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęte zostało wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych obejmujących okres od 1 stycznia 1993 r. do 31 grudnia 2002 r. ze wskaźnikiem podstawy wymiaru wynoszącym 53,40%. Wysokość świadczenia została obliczona według zasad

określonych w art. 53 ust. 1 ustawy i uwzględnieniu do „części stażowej” 240 miesięcy okresów składkowych i 75 miesięcy okresów nieskładkowych.

Wypłata wcześniejszej emerytury podlegała zawieszeniu na mocy art. 103 ust. 2a ustawy ze względu na kontynuowanie zatrudnienia przez wnioskodawczynię.

W dniu (...). B. Z. rozwiązała stosunek pracy

(k. 113 a.e.) w związku z czym decyzją z dnia 6 sierpnia 2008 r. (k. 123 – 125 a.e.) organ rentowy podjął od 1 lipca 2008 r. wypłatę świadczenia.

Jest niekwestionowane, że po przyznaniu prawa do wcześniejszej emerytury wnioskodawczyni podjęła zatrudnienie i sukcesywnie składała do organu rentowego zaświadczenia o zatrudnieniu. Na tej podstawie organ rentowy ustalał nową wysokość emerytury uwzględniając dodatkowy staż pracy. Do dnia 31 marca 2012 r. B. Z. udowodniła 282 miesiące okresów składkowych i 76 miesięcy okresów nieskładkowych.

W dniu 8 grudnia 2012 r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę z powszechnego wieku emerytalnego (emerytura powszechna) oraz wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy uwzględnieniu do wysokości świadczenia nowej kwoty bazowej (2.974,60 zł) ze względu na podleganie ubezpieczeniom społecznym przez okres co najmniej 30 miesięcy (t. II a.e.). W tym stanie faktycznym organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 3 stycznia 2013 r.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy podnieść, że obowiązująca od 1 stycznia 1999 r. ustawa o emeryturach i rentach z FUS przewiduje dwa sposoby obliczania wysokości emerytur, uzależniając ten sposób od daty urodzenia ubezpieczonego.

Dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. (dział II rozdział 2) prawo do emerytury przysługuje po osiągnięciu wieku emerytalnego i wykazaniu się odpowiednim stażem ubezpieczeniowym (stary system emerytalny). Emerytura

obliczana jest w sposób określony przepisami art. 51 – 56 ustawy (system zdefiniowanego świadczenia). W myśl art. 53 ust. 1 ustawy emerytura składa się z „części socjalnej” wynoszącej 24% kwoty bazowej oraz „części stażowej”, której wysokość jest uzależniona od osiągniętych okresów składkowych i nieskładkowych i od wysokości opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne w wybranych latach (podstawa wymiaru).

Natomiast osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. (dział II rozdział 1) nabywają prawo do emerytury w chwili osiągnięcia wieku emerytalnego (nowy system emerytalny). Jej wysokość jest obliczana na nowych zasadach wynikających z przepisów art. 25 – 26 ustawy (system zdefiniowanej składki) a podstawę jej obliczenia stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. Ostatecznie emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z zastrzeżeniem art. 183 ustawy, który ma zastosowanie do wniosków o emeryturę zgłaszanych w latach 2009 r. – 2013 r. z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50.

Wyjątek od takiego sposobu obliczenia emerytury dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. stanowią przepisy art. 46 – 50 ustawy, z tym zastrzeżeniem, że dotyczą one ubezpieczonych urodzonych w przedziale po dniu 31 grudnia 1948 r. i przed dniem 1 stycznia 1969 r.

Ubezpieczona urodzona (...) z tej możliwości skorzystała

i na jej wniosek organ rentowy przyznał od 1 marca 2008 r. prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 29 ust. 1 w związku z art. 46 ustawy obliczając wysokość świadczenia według zasad określonych w art. 53 ust. 1 ustawy.

B. Z. powszechny wiek emerytalny (60 lat) osiągnęła w dniu (...) co uzasadniało przyznanie emerytury powszechnej (zwykłej), o której mowa w art. 24 ustawy. Decyzja z dnia 3 stycznia 2013 r. przyznająca wnioskodawczyni prawo do emerytury powszechnej jest prawidłowa jak też prawidłowe jest obliczenie jej wysokości na podstawie art. 26 ustawy. Należy podnieść, że emerytura przyznana na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy jest zależna tylko od spełnienia przesłanki wieku emerytalnego, zaś przebyty staż ubezpieczeniowy (okresy składkowe i nieskładkowe) nie ma znaczenia ani dla nabycia prawa ani dla obliczenia wysokości świadczenia.

Jak wskazano wyżej ubezpieczona po ustaleniu prawa do wcześniejszej emerytury podlegała ubezpieczeniom społecznym przez 42 miesiące. Z tego tytułu domagała się przeliczenia emerytury według reguły określonej w art. 53 ust. 4 ustawy twierdząc, że przyznana emerytura nie stanowi nowego świadczenia lecz kontynuację emerytury do której prawo miała ustalone wcześniej. Podnosiła, że osoby, które po przyznaniu emerytury według starego systemu emerytalnego tj. według zasad z art. 46 ustawy złożą wnioski o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia, mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad powołując się na wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 9 sierpnia 2012 r., sygn. III AUa 699/12, (Lex nr 12220398). W konsekwencji wносиła o obliczenie „części socjalnej” emerytury przy zastosowaniu aktualnej kwoty bazowej.

Stanowiska skarżącej nie można podzielić. Brak jest podstaw do uznania, że z wnioskiem o emeryturę można wystąpić tylko jeden raz. Przepis art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określający sposób ustalania podstawy wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury (gdy wcześniej była pobierana „inna” emerytura) pozwala na przyjęcie, że dopuszcza on kilkakrotne realizowanie się ryzyka emerytalnego. Ubezpieczony może przejść: na emeryturę bez względu na wiek, emeryturę w niższym wieku emerytalnym, emeryturę wcześniejszą a na koniec wystąpić

o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym, bowiem te świadczenia przysługują w oparciu o różne podstawy prawne jak też odmienne są przesłanki nabycia prawa. Innymi słowy nabycie prawa do emerytury przyjęte w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, uzasadnia twierdzenie, że na emeryturę można przechodzić kilka razy i ten pogląd wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego należy podzielić (por. uchwałę SN z 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13, Lex nr 1342169, wyrok SN z 10 lipca 2013 r., II Uk 424/12, Lex nr 1341674). Odnosząc się do argumentacji podnoszonej przez skarżącą należy stwierdzić, że w razie osiągnięcia wymaganego powszechnego wieku emerytalnego przez ubezpieczonego urodzonego po 31 grudnia 1948 r. emerytura ustalana jest na podstawie art. 24 – 26 ustawy. Od tej ogólnej zasady w art. 24 przewidziano odstępstwa między innymi możliwość nabycia prawa do wcześniejszej emerytury (art. 46 ustawy). Emerytura wcześniejsza (stary system emerytalny) i w powszechnym wieku emerytalnym (nowy system emerytalny) to odrębne rodzaje emerytur, bowiem odmienne są zasady przyznawania i ustalania wysokości tych świadczeń.

W świetle powyższego niedopuszczalne jest (jak domaga się ubezpieczona) przeliczenie emerytury powszechnej przyznanej na podstawie art. 24 ustawy w oparciu o art. 53 ust. 4 tej ustawy z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej z tej prostej przyczyny, że wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ustawy oblicza się według zreformowanych zasad systemem zdefiniowanej składki nie zaś według reguł przewidzianych dla świadczeń ze starego systemu emerytalnego.

Możliwość obliczenia wysokości emerytury z uwzględnieniem części socjalnej, stanowiącej 24% kwoty bazowej oraz tzw. części stażowej zależnej od okresów składkowych i nieskładkowych oraz podstawy wymiaru (art. 53 ustawy) dotyczy osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. oraz kobiet urodzonych w latach 1949 -1953 r., których emerytura może być obliczona w sposób mieszany to jest częściowo na nowych, częściowo na starych zasadach (art. 183 ustawy) i które nie pobierały emerytury wcześniejszej oraz nie przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego.

W uchwale Sądu Najwyższego podjętej w składzie 7 sędziów z dnia 10 września 2009 r., I UZP 6/09 (OSNP 2010/5-6/72) wskazano, że kwotę bazową obowiązującą w dacie złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS przez osobę mającą ustalone prawo do wcześniejszej emerytury, która podlegała co najmniej trzydziści miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom

emerytalnemu i rentowym uwzględnia się tylko do obliczenia części socjalnej później ustalonej emerytury (art. 53 ust. 1 pkt. 1 i ust. 4 tej ustawy). Sąd Okręgowy w całości podziela tezę uchwały jak też argumenty podniesione w jej uzasadnieniu i nie zachodzi potrzeba ponownego przytaczania.

Trzeba zaznaczyć, że przepis art. 53 ustawy określa reguły według których następuje obliczenie przyznanej emerytury ze starego systemu emerytalnego. Z treści art. 53 ust. 3 cyt. ustawy wynika, że emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art. 53 ust. 4 ustawy). Wbrew twierdzeniom wnioskodawczynie przepis art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie stanowi samoistnej podstawy do obliczenia wysokości emerytury ale jest związany z ustaleniem prawa do kolejnej emerytury na podstawie art. 27 ustawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 14 marca 2013 r., III AUa 88/13, Lex nr 1289790).

Sąd orzekający w sprawie niniejszej nie podziela stanowiska wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 9 sierpnia 2012 r. na które powołuje się skarżąca z przyczyn wskazanych wyżej.

Dodatkowo należy podnieść, że wnioskodawczynie jest uprawniona do dwóch odrębnych świadczeń emerytalnych – podlegających, odrębnym reżimom prawnym – emerytury wcześniejszej i emerytury z powszechnego wieku emerytalnego zatem zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy wypłacie podlega jedno z tych świadczeń wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Mając na uwadze, że wnioskodawczynie nadal pozostaje w zatrudnieniu, jest uprawniona do dwóch świadczeń emerytalnych może wystąpić z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury na zasadach określonych w art. 108 ustawy w odniesieniu do emerytury na podstawie art. 24 ustawy lub na podstawie art. 110-113 ustawy w odniesieniu do emerytury wcześniejszej.

Z tych wszystkich względów i na mocy powołanych przepisów Sąd Okręgowy oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia

– art. 477¹⁴ § 1 kpc.

(...)/sj